

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6. poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 3

V Ljubljani, v torek 5. januarja 1892.

Letnik XX.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEK“

edini katol.-konservativni slovenski dnevnik
s prilogo „Domoljub“ vred
velja za Ljubljano pri upravnistvu pre-
jeman:

Za celo leto predplačan 12 gl.
„ pol leta 6 „
„ četrt leta 3 „
„ jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računi 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejemam za vse avstrijske dežele pa velja:

Za celo leto predplačan 15 gl. — kr.
„ pol leta 8 „ — „
„ četrt leta 4 „ — „
„ jeden mesec 1 „ 40 „

Naročuje se lahko vsak dan, a list se dobi še-le, če se dopošlje naročnina.

„DOMOLJUB“

sam brez „Slovenca“ stoji za celo leto s poštino vred, ali v Ljubljani na dom pošiljan le osemdeset novčičev.

Naročnino na to prilogo prejema „Slovenčeva“ upravnništvo.

Uredništvo in upravnništvo „Slovenca“ in „Domoljuba“.

Spoznanje prihaja.

Žalosten je bil konec minolega leta za avstrijske Slovence. S pomočjo Mladočehov pripravili so levicari do tega, da je poklican njih pristaš grof Kuenburg v ministerstvo. To naj bi bil prvi korak do levicarskega ministerstva.

Ko je dr. Grégr govoril v državnem zboru svoj poslednji govor, je levica vzdignila svojo glavo, češ,

sedaj zaujo čas prihaja. Gr. f Taaffe je tudi tedaj menda spoznal, da se ne bode dala sestaviti večina samo iz desničarjev, in je zatorej hitro levici dovolil jedno zahtevo. Levica je sedaj v svoji ošabnosti že sestavila cel program, kaj mora v kratkem vse zahtevati od grofa Taaffeja. Ko bi šlo po njeni volji, izginilo bi hitro posebno mej Slovenci domače uradovanje.

Večkrat se prigodi človeku, da se mu vse pokvari, ko je že bil prav blizu svojega smotra. Ravno tako tudi sedaj levici preti nova nevarnost. Prezgodaj je pokazala svoje zobe. Grof Taaffe sedaj mora spoznati, da z levicari drugače sprava ni mogoča, kakor če zataji ves sedanji svoj program.

Kakor se pa kaže, vlada še nikakor noče popolnoma odreči se dosedanji svoji politiki, ali se pa morda tega storiti ne upa. Poljaki bi jo potem gotovo ne podpirali, še manj pa Hohenwartov klub, in zatorej le sebi izpodkoplje stališče, če se popolnoma sporazumi z levico. Sicer bi pa tudi levica ne bila s Taaffejem zadovoljna, tudi ko bi izvršil mnoge njene želje.

Možje, ki so se borili proti konservativni politiki, hočejo tudi osobne nagrade. Njim se morajo preskrbeti dobro plačana mesta. Tudi ni dosti, da morda Plener dobi kako tako mesto, temveč vsi odlični nemški vodje morajo priti na važna mesta. Tega pa sedanja vlada levici drugače ne more dati, kakor da sedanji gospodje ministri prepusté ministerske stole levicarjem. Zaradi tega pa grof Taaffe ne bode posebno hitel ustrezati levicarjem, ker vé, da gre za njegov lasten obstanek.

V tem pa se na Češkem polagoma preobrača javno mišljenje. Grégrovo glasilo sevda še hvali radikalno politiko, ali manjši mladočeški listi jo že obsojajo, in to je začetek boljše dōbe.

Ljudstvo bode sedaj polagoma izvedelo, da politika dr. Grégra in tovarišev ni prava. Nakrat se sevda to ne bode zgodilo. Vsak prevrat se vrši

polagoma. Tudi dr. Grégr ni bil takoj dobil naroda za-se, temveč je stalo to mnogo truda. Sedaj je pa stvar tem težavnejša, ker bodo veliko mladočeško glasilo še nadalje na vse načine zavijalo resnico. To bode le nekaj časa še pomagalo, naposled bodo le nevspehi odprli narodu oči.

V tem, ko se mej narodom pripravlja prevrat na boljše, širi se razkol v mladočeškem klubu. Da bi možje, kakor so Masařyk, Kaftan, Adamek, dr. Herold, Elm in Spindler, odobraval politiko dr. Grégra, tega ne moremo misliti. Masařyk je že dostikrat javno povedal, da je drugih nazorov, nego so radikalei. Spindler je celó izrekel se za zvezo z Nemčijo in proti Rusiji.

Ti možje se pokoré radikalni politiki le zaradi tega, ker vedó, da se volilci še vedno bolj ogrevajo za Mladočehe. Masařyk je nekoč izrekel željo, da bi osnovali nov večji list, ker tako bi se najlojše odkrižali terorizma dr. Grégra.

Realisti so kandidovali le zaradi tega pod mladočeško zastavo, ker so jim Staročehi bili odrekli pomoč, sami pa še neso bili toliko trdni, da bi mogli nastopiti kot posebna stranka. Vodje staročeske stranke so imeli napako, da so odriivali mlajše, če tudi zmožne moči. Bali so se jih menda, da bi jim izvili vodstvo iz rok. Kdor dr. Brafu in nekaterim drugim Staročehom ni bil v rodu, je težko pri staročeski stranki prišel v milest. Ta okolnost je rodila in v mladočeški tabor porinila tako imenovane realiste. Simpatij pa za dr. Grégra in njegovo politiko realisti nikdar neso imeli. Ko se bode narod dovolj streznil, tako da se ne bode nikomur treba bati za mandat, če na dr. Grégra zastavo ne prisega, bodo se vsi realisti in bivši Staročehi odločili od radikalcev.

Poslednji čas se posebno naglašá po mladočeških glasilih, da bi se mej Staro- in Mladočehi napravila sprava. Govorilo se je že, da bi dr. Zuckru umaknil se kak Mladočeh, da pride v državni zbor.

LISTEK.

Leta 1891 umrli.

Vsak dan ima koščena žena z ostro koso mnogo posla; ona kosi neumorno brez izbire stare in mlade, velike in male, slavne in neslavne, bogate in uboge. Tudi tekom minolega leta umrlih število je ogromno in nepreštetno.

Ker se človek pričetkom novega leta rad ozira nazaj v staro leto in v duhu ponavlja vesele in žalostne dogodke, gotovo ustrezemo i mi svojim čitateljem, če jim naštejemo imena znamenitejših rojakov, prijateljev in znancev, ki so se minolo leto preselili v boljše življenje. Vseh sevda je nam nemogoče imenovati.

Umrli so meseca prosinca: Novega leta dan v Ilir. Bistrici Anton Jelovšek, star 19 let, slušatelj prava; 6. prosinca gđ. Alojzija Orel, hišna posestnica v Ljubljani; v Škednju pri Trstu Josip Sancin-Nemec, predsednik pevskemu društvu „Velesila“ in „Gospodarskemu društvu“; v Škofji Loki gospa Katarina Koceli, stara nad 80 let; v Ljubljani Rajmund Zhuber pl. Okrog, umirovljeni svetovalec dež. nadsodišča; pri sv. Martinu na Paki učitelj Jos. Hrastnik; v Gorici pri usmiljenih bratih učitelj Zdravko Preložnik, gospa Ivana

Gradišek, posestnica v Zalogu pod Ljubljano; v Trstu Jakob Gorup, posestnik v Slavini; v Kranju duhovnik Janez Erjavec; v Zagrebu dr. Alek. Šmid, rojen v Ljutomeru; v Ljubljani gospa Karolina Prosenc, roj. Wenzowsky; Matej Pirc, trgovec in posestnik v Kranju; Mihael Wurner, bivši gimnazijski profesor v Ljubljani.

Meseca svečana: Friderik Recher iz znane ljubljanske družine, umrl v Opatiji; v novem Mestu Tonsaint Jelovšek vitez Fichtenau, c. kr. poštar in graščak, Ivan Andolšek, bogoslovec, 1. leta v Ljubljani; v Ljubljani zdravnik dr. Fran Ambrožič; v Celju je umrl notar Moric Schwarzenberg; v Gorici gospa grofinja Lanthieri, mati vpravkega graščaka grofa Lanthierija; v Ljubljani Fr. Globočnik, profesor na ljubljanski realki.

Meseca sušca: V Gorici msgr. Jos. Marušič, vodja deškega semenišča; dne 7. sušca zjutraj je umrl na Dunaju slavni naš rojak in učenjak dr. Fran vitez Miklošič, ki je spisal mnogo učenih del; na Kostanjevici pri Gorici o. Teofil Respet; v Ljubljani meščan Jurij Kobilica; v Poljanah nad Loko 70 let stara mati slavnih slikarjev bratov Janeza in Jurija Subica; Jakob Hrovat, superijor pri sv. Jožefu nad Celjem; Jos. Tance, c. kr. poštni oficijal v Ljubljani; dne 17. sušca je umrl v Ljubljani obče priljubljeni deželni glavar kranjski, državni poslanec, iskren narodnjak dr.

Josip Poklukar; v Gorici Anton Petrič, duhovnik ljubljanske škofije; v St. Petru na Notranjskem kurat Anton Trajnte.

Meseca malega travna (aprila): Fr. Arhar, vpokojen duhovnik v Repnjah; v Središču gospa Marija Kočevarjeva; dne 9. mal. travna je umrl v Ribnici častni kanonik, dekan itd., Martin Skubic; v Kranju je umrla gospa Ivana Savnik; ljubljanski meščan And. Plečnik; Jurij Tutek, častni kanonik in dekan pri sv. Lenartu.

Meseca vel. travna (maja): Gospa Marija Tavčar v Ljubljani; v Čemšeniku umirovljeni profesor Mihael Lazar; v Podbrezji na Gorenjskem znani vinski trgovec Aleš Pavlin; dne 17. v Gorici profesor in pesnik Ivan Jenko.

Meseca rožnika (junija): V Kamniku odvetniški koncipijent Gustav Kronobethvogel, v Barkovlju pri Trstu Andrej Martelanec; Marija Smrekar, posestnica v Ljubljani; v Mariboru šolska sestra Bonaventura Suhač: Vaso Petričič, jedini sin ljubljanskega veletržca in podžupana; Pavla Knez, roj. Martinak; Janez Okorn, umirovljen duhovnik v Hrastju.

Meseca malega srpana (julija): Dr. Filip Zaplotnik, c. kr. vladni svetovalec v Ljubljani; v Gradcu c. in kr. polkovni zdravnik dr. Fran Zupančič; na gradu Kotu na Dolenjskem Fran Wurzbach pl. Tannenberg; v Idriji učiteljica

Tako hočeta baje zastopnika praške trgovske zbornice odložiti mandata, ker sta spoznala, da sedanja mladočeška politika ni prava. Odlični mladočeški možje so jednega teh dveh mandatov ponudili dr. Zuckru, ali vsaj vprašali so ga, če bi ga vsprejel. Staročehi so pa to ponudbo odbili, ker se jim sedaj čas ne zdi ugoden za kompromis. Prepričanje, da češka delegacija ni na pravem potu, mora še bolj prodreti med narod, še le potem bode mogoče, da se Staročehi pogodé z zmernejšimi elementi mladočeške stranke. Ljudstvo mora spoznati, da od mladočeške stranke nema dobrega pričakovati, in da pozneje kak dr. Gregor ne bode morda rekel, saj bi bili kaj dosegli, da se neso vmečali Staročehi.

Da bi se nekdanja staročeska stranka oživila, ni dosti upanja, ali tega niti treba ni. Osnovala se bode nova češka konservativna stranka iz staročeskikh in sorodnih mladočeskikh elementov, ki bode nadaljevala dr. Riegra delo in to morda še z večjim uspehom, ker bode imela v svojih vrstah dostikušenih mož, pa tudi mladih čilih možij.

Nadejamo se, da se stvari kmalu začno jasiti in do tedaj taka stranka osnuje. Grof Taaffe utegne zadržavati levico ter jej polagoma zopet razrušiti nado do vlade.

Katoliško-politično društvo.

Poročilo tajnika Andr. Kalan-a o društvenem delovanju.

Slavni zbor! Čast mi je poročati slavnemu zboru o delovanju Katol.-političnega društva v poslovnem letu 1891. — Prvi redni občni zbor našega društva vršil se je dne 29. januarja minolega leta. Na tem občnem zboru sta bili potrjeni poročili tajnikovo in blagajnikovo, vršila se je volitev novega odbora. Bili so v odbor izvoljeni ti-le gospodje: O. Detela, A. Kalan, Ant. Klein, K. Klun, J. Mathian, K. Polak, Fr. Povše, L. Ravnikar, dr. J. Šušteršič, Ign. Žitnik, namestnika gospoda: Ant. Belec in Fr. Peterca. Kot pregledovalca računov sta bila izbrana gg. Gestrin in J. Pichler. — Odbor se je še isti dan konstituiral ter si izbral za načelnika kanonika Kluna, za podpredsednika pa gg. Detelo in Fr. Povše-ta. Med letom pa je tudi našemu društvu došla izredna čast, da je bil njega prvi podpredsednik imenovan deželni glavvar kranjskim — na čemer je seveda odbor v imenu društva izvoljenemu radostno čestital — zato je bil izbran med letom kot podpredsednik g. Lud. Ravnikar, ker ima g. deželni glavvar obilo posla in ker sta bila gg. predsednik in podpredsednik kot državna poslanca na Dunaju.

Delovanje našega društva je bilo v minolem poslovnem letu zelo mnogovrstno in živahno in hvala Bogu tudi uspešno. Odborovih sej je bilo v minolem letu 29 rednih. Povod temu živahnemu delovanju so bile najprej za mesec marec nenadoma razpisane volitve za državni zbor, na to aprila meseca volitve v mestni zastop ljubljanski in pozneje razne dopolnilne volitve za državni in deželni zbor.

Živahno, vsestransko delavnost je razvijalo društvo za državnozbornske volitve. Ze takoj na lanskem občnem zboru se je poudarjalo, da naj odbor urno prične delo za volitev ter vsaj v prvi vrsti v ta namen izda volilni oklic na slovenski narod, v katerem naj se točno in določno pojasni, kakelastnosti morajo imeti kandidati, katerim slovenski narod izkaže svoje zaupanje s tem, da jih pošlje v državni zbor. — Odbornik dr. J. Šušteršič sestavil je tak oklic, katerega je odbor pregledal in potrdil. — V tem volilnem oklicu je društvo nekako utemeljilo svoje nazore o političnem javnem delovanju državnozbornskih poslancev. V oklicu se poudarja, naj Slovenci volijo može, udane katoliški veri, može, udane slovenskemu narodu, udane svojemu cesarju. Točno je razvilo društvo v tem oklicu zahteve slovenskega naroda v verskem, narodnem in gospodarskem oziru.

Konec oklica se glasi: „Ako bomo vsi storili svojo dolžnost, potem bode tudi Bog blagoslovil naše delo in z njegovo mogočno pomočjo bode katoliški slovenski narod v državni zbor poslal le katoliške slovenske poslance, ki se bodo pri vsem svojem delovanju zvesto in neustrašeno držali našega gesla!“ In ker so Slovenci storili svojo dolžnost, blagoslovil je Bog njih delo tako, da je katoliški, slovenski narod poslal v državni zbor večinoma le katoliške slovenske poslance. In uprav v letošnjem jako zamotanem in vzbilnem položaju, kjer bi bila vsaka nepremišljenost osodopolna, pokazali so državni poslanci, da so bili vredni našega zaupanja, ter da smo pri volitvah postopali tako, kakor so velevali koristi slovenskega naroda. Med Seyllo in Carybdo so varno vesljali naši politični krmarji v državnem zboru ter častno in uspešno zastopali koristi našega naroda.

Med državnozbornskimi volitvami je bila vzlasti važna in zanimiva volitev v gorenjsko - notranjskih mestih. Odbor se je trudil z dopisi, s poročili in z volilnimi shodi po raznih krajih, n. pr. v Idriji, v Loki, da je priboril kandidatu Katol.-polit. društva častno večino.

Niso se še polegli vzburjeni valovi, katere so prouzročile državnozbornske volitve, že je bilo treba zopet na volišče. Razpisane so bile meseca marcija dopolnilne volitve za mestni zastop ljubljanski. — Dne 12. aprila imelo je Katol.-politično društvo v prostorih katol. društva rokodelskih pomočnikov prvi volilni shod, katerim je pozneje sledilo še več drugih. Predsedoval je temu shodu mestni odbornik g. dr. V. Gregorčič, ki je pojasnoval razmere pri ljubljanski mestni upravi; o tem so govorili tudi gg. Prosenc in tajnik društva. V obilnem številu zbrani volilci so izrazili svojo nezadovoljnost s sedanjim mestnim gospodarstvom ter so sklenili v imenu društva postaviti lastne kandidate in so rekli: Ali zmagamo ali propademo, tega ne vemo, toda naša opozicija naj bode slovesen ugovor proti poslovanju sedanje večine v mestnem zastopu ter izjava, da mi za tako gospodarstvo ne prevzamemo nobene odgovornosti.

Te volitve so pač nam vsem še v ži- em, neblagem spominu. Ne zaradi tega, ker je naše društvo ostalo v manjšini s svojimi kandidati, pač pa zaradi nezasiščenega postopanja naših nasprotnikov. Ne bi več radi spravljali na dan umazanega perila, le toliko smemo reči, da pri teh volitvah meso odločevali glasovi in njih število, ampak da je zmagala pest močnejšega in da so narodno - napredni stranki odločili zmago ob 11. uri na pomoč jej prišli narodni nasprotniki z „oberturnerjem“ nemškega turnvereina na čelu. — Taki koaliciji seveda ni bilo kos naše društvo, a v kljub temu se je okrog našega društva zbrala častna manjšina vrlih mož, ki niso sklonili svojih kolen pred nezasišnim nasilstvom. — In kako prav je imelo društvo, da je nasprotovalo sedanjemu mestnemu gospodarstvu, to priča nedavno priobčena uničevalna kritika o mestnem gospodarstvu, kritika, ki zahteva odločno, da se trditve zavrnejo kot neresnične ali pa da odstopi zastop, po svoji večini za to odgovoren. A na tako kritiko se ničesa še ni zgodilo, zato je lahko umeti, da s tako stranko ni mogoče poštovati, a tudi ni lahko proti njej biti v opoziciji.

Dopolnilne volitve v državni zbor namestu pokojnega deželnega glavarja dr. J. Poklukarja vdeležilo se je naše društvo ter priporočalo v izvolitev g. J. Kušarja, ki je bil tudi soglasno voljen.

Dne 16. avgusta je imelo društvo shod na Bledu. Na tem shodu je govoril vodja Povše o gospodarskih razmerah v naši državi in o delovanju konservativne stranke v tem oziru. — Ker je bila vsled smrti dr. Poklukarjeve razpisana za radovljiške kmetske občne volitev poslanca v deželni zbor, zato je govoril župnik gorjanski, gosp. J. Ažman o volitvi za deželni zbor ter volilec priporočal kot konservativnega kandidata gospoda župnika J. Mesarja, ki je bil tudi dne 10. sept. skoro soglasno izvoljen.

Dne 30. avgusta je imelo naše društvo svoj shod v Škofjiloki. Na tem shodu je lepo govoril dr. J. Šušteršič o predmetu „Vera in politika“, tajnik pa o namenih in delovanju katoliško - političnega društva. Shod je bil dobro obiskan in 30 udov je k društvu na novo pristopilo.

Dne 8. septembra je napravilo naše društvo shod v Žužemberku, ki je bil tudi zelo obilno obiskan. Na tem shodu je poročal deželni poslanec za ta okraj, g. Ign. Žitnik, o delovanju deželnega zbora, državni poslanec za ta okraj, g. Povše, o delovanju v državnem zboru. Dr. V. Gregorič je govoril o koristi in potrebi poštenih krščanskih časnikov.

Dopolnilne volitve za deželni zbor v okraju Lož-Postojna-Vrhnika, kjer se je odpovedal deželni poslanec Gorup, se ni udeležilo naše društvo, ker je kandidat - domačin kandidiral na svojo roko ter volitev ni imela vsled tega nikakega posebnega političnega pomena.

Toliko o javnem delovanju društva.

(Dalje sledi.)

(Dalje v prilogi.)

Marija Krašna; pri D. M. v Polju župnik Andr. Pavlič; v Novem Mestu dr. Ivan Skedl; v Gradcu zlatomašnik Jos. Altman.

Meseca velikega srpana (avgusta): Na Vrdu pri Vrhniki mladi narodnjak Fr. Kotnik; v Gotni Vasi pri Novem Mestu dvorne garde stotnik Janez Dejak; v ljubljanski bolnišnici Alenka Prešernova, zadnja sestra pesnika dr. Prešerna; v Št. Jerneju na Dolenjskem obče znani posestnik Anton Majzelj; v Ljubljani umirovljeni višji davčni nadzornik in deželni poslanec L. Robič; v Št. Jurju pri Kranju posestnik Matija Golob; ljubljanski meščan Jernej Žužek; na Grmu pri Novem Mestu graščak Vinc. Smola; v Št. Rupertu zlatomašnik in župnik Alojzij Košir.

Meseca kimovca (septembra): V Železnikih okr. sodnik Al. Homan; v Črnem Vrhu nad Idrijo vikarij Ferd. Kogej; pri sv. Bolfanku na Štajerskem župnik Fr. Slanič; v Gradcu u. okr. sodnik Janez Šega.

Meseca vinotoka (oktobra): V Postojni odvetnik dr. Ivan Pitamic; v Cerkljah na Dolenjskem župnik Martin Končnik; pri sv. Luciji na Goriškem župnik Alojzij Carli; v Pulju naš rojak župnik in superijor pri c. in kr. mornarici Jos. Račič.

Meseca listopada (novembra): V Ljubljani

duhovnik družbe sv. Vincencija, P. Jos. Premož; v Planini bogoslovec Al. Rovar; v Idriji gospa Franja Lapajne, roj. Šinkovec; v Vipavi notarski konc. Jos. Zarnik; gospa Terezina Kavčič, soproga g. dr. Kavčiča v Ljubljani; v Gorici profesor dr. Gregor Tušar; pri Sv. Andražu na Štajerskem nadučitelj Fr. Zadravec.

Meseca grudna (decembra): V Teharjih župnik T. Jeretin; v Koritnici na Goriškem duhovnik Anton Červ; v Dun. Novem Mestu inženier Radivoj Poznik; v Ljubljani Vojteh Valenta.

Izven naših dežel so umrli: Nadvojvoda Henrik s soprogo baroninjo Waideck in nadvojvoda Sigismund, princ Balduin belgijski, ruski veliki knez Nikolaj Nikolajevič, nadvojvoda Salvator Toskanski, Jules Grévy, bivši predsednik francoske republike; vrttembergski kralj Karol, brazilijanski cesar Dom Petro, ogerska kardinala Simor in Haynald, zagrebški nadškof in kardinal Mihalović, angerski škof Freppel, maršal Moltke, vodja nemških katolikov Windhorst, irski vodja Parnell, general Boulanger, grof Rihard Klam - Martinic, zgodovinarja Jäger in Janssen, češki pisatelj Neruda, v Zagrebu skladatelj Gjuro Eisenhut, v Pragi slikar Chitussi itd. itd. In kdo pride na vrsto v novem letu!

T i h o m i l.

Ašik Kerib.

(Turška pravljica. Spisal Lermontov.)

(Konec.)

Še le pozno zvečer Ašik-Kerib poišče domačo hišo. Potrka na vrata s tresočo roko:

„Ana, ana (mati mati), odpri! Jaz sem božji gost; zebe me in lačen sem. Prosim vas, odprite mi že zaradi sinu vašega, ki se po svetu potika.“

Slabi starkinin glas mu pa odgovori:

„Za prenočišče potnikov so hiše mogočnežev in bogatinov. V mestu je svatovščina. Pojdi tje kaj, Tam lahko noč prebiješ v veselju.“

„Ana,“ odgovoril je: „tukaj nimam nobenega znanca in zatorej ponavljam prošnjo svojo. Zaradi svojega sina, ki tudi hodi po svetu, pusti me notri!“

Tedaj pravi sestra materi:

„Mati, vstala bodem in odprla duri.“

„Malopridnica,“ odgovorila je starka, „ti hočeš sprejemati in gostiti mlade ljudi, ko je že sedem let, ko sem od solz zgubila vid.“

Hči se pa ni zmenila za materina očitanja. Vstala je in odprla duri Ašik-Keribu. Po navadi je pozdravil, potem se pa vesel in začel ozirati okrog. Tu vidi, da visi na steni v zaprašenem kotu njegova milozvočna saz, in začel je izpraševati mater:

„Kaj visi pri vas na teni?“

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. januvarija.

Notranje dežele.

Verska šola. Kako potrebno bi bilo cerkveno nadzorstvo v ljudskih šoli, pokazalo se je nedavno v neki občini na Dolenjem Avstrijskem. Učitelj je razlagal otrokom, da je svet sam iz sebe nastal in da človek izvira od opice. Župnik je to izvedel in se pritožil pri okrajnem šolskem svetu. Okrajni šolski svet pa ni družega ukrenil, da je učitelju namignil, naj v šoli nikar stvari ne razlaga, katerih učenci razumeti ne morejo. Župnik pa ni bil s tem zadovoljen, temveč se je pritožil na deželni šolski svet. Poslednji je pa odločil, da župnik nima pravice do pritožbe in okrajno glavarstvo je župnika obsodilo na 5 gld. globe, ker je rabil v svoji pritožbi nekatere preostre izraze proti okr. šolskemu svetu.

Položaj je še vedno nejasen. Morda se nekoliko pojasni, ko se zopet snide državni zbor. Tako se govori, da hoče Taaffe, ko bode zbornici predstavljen novi minister grofa Kuenburga, izjaviti se o svoji bodoči politiki. Dosedaj sicer take izjave pri predstavljanju novih ministrov neso bile navadne in je torej mogoče, da se tudi sedaj opusti. Sicer pa tudi dosedaj nismo doživeli, da bi bilo imenovanje kacega posamičnega ministra take važnosti v političnem oziru, kakor je Kuenburgova, ker se misli, da označuje nekak prevrat v notranji politiki. Proti taki vladni izjavi bi seveda vse večje stranke morale zavzeti svoje stališče in pokazalo bi se, kateri elementi mislijo še v bodoče podpirati vladu, kateri jej pa hočejo odreči pomoč.

Levica je jako slabe volje, ker Bilinski dobi tako važno mesto in se govori, da še kak član Hohenwartovega kluba pride na vplivno državno mesto. Po logiki levicarjev bi bila morala odstopiti grofa Schönborn in Falkenhayn, ko je grof Kuenburg prišel v ministerstvo. Ministerski predsednik pa hoče vpliv novega ministra paralizirati s koncesijami Poljakom in Hohenwartovem klubu.

Vnanje države.

Turčija. „Norije Vremja“ pripoveduje, da je Kiamil paša moral odstopiti, ker je sultanu predlagal, naj bi Turčija priznala bolgarskega kneza. Temu nasvetu se je bil uprli Osman paša, ki je opozoril na to, da Turčija ni pripravljena za vojno z Rusijo, do katere bi prišlo, ko bi priznali bolgarskega kneza. Veliki vezir je na to pokazal pismo angleškega veleposlanika, v katerem se zagotavlja, da bi Anglija branila turška obrežja. Pokazal je sultanu tudi izjavo šejk-ul-islama, v kateri se ta mohamedanski duhovski dostojanstvenik izjavlja za priznanje prince Ferdinanda knezom bolgarskim. Sultan je pa poslušal le zmagovalca pri Plevni in je kar odstavil velikega vezirja, da ne zamota države v kake neprijetnosti.

Francija in Bolgarija. Razpor med Francijo in Bolgarijo še ni poravnau. Neko novejšo poročilo zatrjuje, da je sofijska vlada odločno zavrnila vse francoske zahteve. Stambulov nikakor neče privoliti, da bi se iztirani časnikar zopet povrnil v Bolgarijo.

Francija. Vlada je prepovedala, da noben škof ne sme brez dovoljenja ministra za bogočastje potovati v Rim. Kdor bi se ne držal tega ukaza, se mu bode odtegnilo 500 frankov od plače. Škof carcassonski, Billard, je pa na dotično naredbo odgo-

voril, da se on na ukaze ministre ne bode oziral. Za škofa je boljše, če varuje svojo čast, če tudi za to dobi nekaj manj denarja. Zaradi tega pisma pa najbrž vlada škofa ne bode tožila, ker tožba proti nadškofu Soullardu ni imela za vlado zaželenega vspeha, temveč je povzdignila veljavo nadškofovo. — Grof Pariški je povodom smrti škofa Freppa pisal grofu d'Haussoyvilleu pismo, v katerem obžaluje pokojnikovo smrt in se izraža, da se bode katoliška cerkev mogla svobodno razvijati le pod ustavno monarhijo. To pismo je pa napravilo neznamenit vtis. Mnogi listi naravnost pišejo, da se grof Pariški laska duhovščini le zaradi tega, da bi z njeno pomočjo prišel na prestol.

Anglija. Lord Randolph Churchill ne pride za veleposlanika v Carigrad, pač pa je mogoče, da pride na Dunaj, kakor je izvedela „Kreuzzeitung“ iz Londona. Churchill je nadarjen mož, ali v parlamentu ni mogel dobiti zaželenega vpliva, ker je precej pretiran. Bil je že minister, pa se ni mogel sporazumeti s svojimi tovariši. Precej je podoben Chamberlainu, ki tudi pri nobeni stranki nema obznanja.

Perzija. Vlada je hotela uvesti tobačni monopol. Izdal se je že bil dotični ukaz. To je pa mej prebivalstvom bilo vzbudilo tako nevoljo, da je šah moral preklicati dotični ukaz.

Izvirni dopisi.

Iz Šmarja pod Ljubljano, 2. januvarija. „Chi promette, in debito se mette,“ govori pregovor. Obljuba dolg dela. Tako je tudi z menoj. Mnogokrat sem že obetal, da poročam kaj novega o nas, pa sem vedno le molčal. Zdaj pa, ko smo pričeli novo leto, se vendar spodobi, da izvršim svojo obljubo.

Glejte, bilo je še pretekle pomladi, ko se je marsikateri popotnik, potujoč skozi našo vas, nehoté nekako namuzal. Čemu neki? Zbodlo ga je v oči naše že 115 let staro šolsko poslopje. Opešalo je pa v teku časa že tako, da so revše na jednem vogalu podprli s tremi koli, da se ni sesedlo. Ta nenavadna prikazen se je mimogredočim jako čudna in smešna zdela.

Naposled pa pride stvar vendar tako daleč, da večina spozna, da šolsko poslopje ni le preslabo, marveč tudi premajhno, zakaj šolo obiskuje malodane 400 otrok, razreda sta pa le dva. In kaj se zgodi?

Poprimejo se dela. Polovica poslopja se podré in na novo sezida ter šola razširi od dvo- na tri-razrednico. Vse to delo se izvrši v preteklem poletju in jeseni ter stane nad 4000 gld. Brez boja pri tem seveda tudi ni bilo. Vsa čast pri tem podjetju pa gre zares požrtvovalnemu in mnogozasluznemu gosp. vladnemu svetniku in okrajnemu glavarju Mahkotu, kateri je s svojo energijo vse zapreke odstranil.

Poslopje, katero je prej bilo, kakor bi Nemec rekel, „unter aller Kritik“ slabo, bode zdaj vsaj nekaj časa zadostovalo šolskim potrebam. Lahko so Šmarijčani veseli zaradi tega!

Dné 17. novembra so priredili skromno šolsko slovesnost. Sveto mašo je daroval prečast. g. dekan

in potem blagoslovil vprčo šolske mladine in mnogo-brojnega ljudstva prenovljeno in povečano šolsko poslopje, ki je bilo primerno ovenčano z mlaji, zastavami in napisom: „Vse za vero, dom, cesarja!“ Nato pa stopi g. nadučitelj na oder ter popiše ob kratkem zgodovino šmarijske šole zbranimu občinstvu in se spominja tudi učiteljskega osebja. Bilo je namreč vseh skupaj do danes 9 učiteljev in 2 učiteljici. Spominja se tudi šolskih dobrotnikov, mej kojimi je tudi naš presvetli cesar, ki je daroval 250 gld. za šolo ravno sedaj ob prenovljenju. Nato so zapéli avstrijsko himno. Mej vso slovesnostjo pa so čvrsto pokali topiči ter veselo oznanjali, da je prepotrebno delo dovršeno.

Drugi dan, to je 18. novembra, se je pričel redni šolski pouk, kojega obiskuje 398 otrok. Žal, da otroke nenavadno zelo taró osepnice, da ne morejo pridno hoditi v šolo.

Iz Rima, 29. decembra. Kakor v Ljubljani se začenejo tudi v Rimu božični šolski prazniki dan pred svetim dnevom in se končujejo z novim letom; letos so morda Vam jeden dan navrgli, nam ga niso. O šolskih praznikih nisem nikdar rad govoril o šoli, danes pa se moram vendar izneveriti stari navadi in vsaj začetkoma o šoli kaj povedati.

Brat A. je poleti izvršil modroslovje, in jeseni, o novem šolskem letu, je postal bogoslovec. Kakor njega dni, ko je nama v P. star učitelj z dolgo leskovko vbijal v glavo zavito abecedo, tako hodiva tudi letos oba v eno šolo. Vsa dogmatika je namreč razdeljena na štiri leta, vsako leto pa se predava samo jeden del; zato se ob dogmatskih urah dopoldne in popoldne vsi bogoslovci zberemo v eni dvorani; blizu 300 nas je. Profesorja imamo dva, oba sta seveda iz družbe Jezusove. Snov dopoldanske ure je letos „vera in cerkev“, popoldne pa razglabljam skrivnost „včlovečenja Besede božje“. Učitelj nam je sv. Tomaž Akvinski, vendar rabimo dopoldne še neko drugo debelo knjigo; popoldne pa nam profesor razlaga samo sv. Tomaža in svojo razlago daje sproti tiskati. Način predavanja je bistveno isti, kakor sicer po bogoslovnicah, samo da pri nas morda bolj kakor drugod poskušamo verske resnice, kolikor je možno, tudi proumeti, in jih zlasti z umskimi razlogi dokazati, ne pa samo z odloki cerkvenih zborov in pismi sv. očetov. Brez modroslovja pri nas človek ne more vspevati, in zato se moramo najprej modroslovja učiti in potem še-le bogoslovja. — Toliko zadoščuj o šoli.

Kako v Rimu praznujemo Božič, mislim, da sem Vam že lani ali predlanskim nekaj pisal. Meni se je letos zopet tako godilo, kakor prejšnja leta: prazno in pusto se mi je zdelo vse. Če človek gre po rimskih ulicah, misli bi, da je najbolj navaden delavnik, ne pa sv. dan; vse je tako vsakdanje, kakor da ne bi se nobeden ne zavedal, da je Božič. Doma je bilo časi vendar vse drugače; vse je bilo praznično, vsakemu se je na lici videlo božično veselje. — Jaslic po Rimu ni mnogo videti; jaz vem

„Radovedni gost,“ odgovorila mu je, „zadosti je, da ti damo kosček kruha in jutri te odpustimo z Bogom.“

„Vam povém, da si ti mati moja, ta pa sestra moja; zatorej vas prosim, pojasnita mi, kaj visi na steni.“

„To je saaz,“ odgovori starka jezno, kajti ni verjela, da je sin njen.

„Kaj je pa to, saaz?“

„Na saaz se igra in zraven pojó pesmi.“

Ašik Kerib prosi, naj mati dovoli sestri, da sname saaz s stene in mu jo pokaže.

„Ni mogoče,“ odgovori starka, „to je saaz nesrečnega sina mojega, sedem let že visi na steni in živa duša se je ni dotaknila.“

Sestra je pa snela saaz in mu jo dala.

Tedaj je on povzdignil oči k nebu in molil: „O vsemogočni Alah! Da dosežem svoj namen, moraš se ti moja sedemstrunna saaz tako čisto glasiti, kakor si se glasila, ko sem poslednjikrat igral na tebi.“ Udaril je po strunah in glasno so zapele in on je zapel: „Bedni sem Kerib (tujec) in bedne so besede moje; veliki Haderilijaz pomagal mi je spustiti se s strme skale. Če tudi sem bešen in bedne besede moje, vendar spoznaj mati svojega potnika.“

Mati je sedaj zajokala in vprašala ga:

„Kako ti je ime?“

„Rašid (prostodušni),“ odgovoril je on.

„Jedenkrat govori, drugikat pa poslušaj, Rašid,“ rekla je; „s svojimi besedami izrezal si srce moje na kosce. Sinoči se mi je sanjalo, da so mi na glavi osiveli lasje. In sedaj je že sedem let, odkar je odšel moj sin; povej mi ti, ki imaš glas njegov, kdaj pride sin moj?“

Zastonj se je imenoval njenega sina, ni mu verjela. Čez nekoliko časa poprosi:

„Dovolite mamica, da vzamem saaz in grem. Slišal sem, da je blizu tukaj svatovačina. Pél bodem in igral; kar dobim, prinesem sémkaj in razdelim z vami.“

„Ne dovolim,“ odgovorila je starka. „Odkar ni sina mojega, še ta saaz ni bila zunaj hiše.“

Jel je zaklinjati se, da ne pokvari nobene strune. „Če se pokvari le jedna struna,“ nadaljeval je Ašik, „sem jaz zánjo odgovoren s premoženjem svojim.“

Starka je pretipala torbo, prepričala se, da je polna novcev, in ga pustila iti. Spremivši ga do bogate hiše, kjer je bila svatba, ostala je sestra pri vratih, da vidi, kaj bode.

V tej hiši živela je Magul-Megeri in to noč je imela postati žena Kuršud-bega. Kuršud-beg se je veselil s svojimi sorodniki in prijatelji, Magul-Megeri pa je sedeč za dragoceno zaveso s svojimi tovarišci držala v jedni roki steklenico strupa, v drugi

pa kinžal; zaklela se je bila, da prej umrje, nego položi glavo na postelj Kuršud-bega. Izza zaves sliši ona, da je prišel tujec, kateri govori:

„Seljam alejkum! Vi se tukaj veselite in gostite, dovolite ubogemu tujcu, sesti k vam; zato zapojém vam kako pesem.“

„Čemu ne,“ rekel je Kuršud-beg. „Tukaj sém smejo pevc in plesači, zakaj tukaj je svatba. Zapój katero, ašik (pevec), dám ti pest zlata.“

In sedaj ga je vprašal Kuršud-beg:

„Kako te pa imenujejo, potnik?“

„Šindi-gjururcez (kmalu izveste).“

„Čudno ime je to!“ zaklical je beg, smejoč se, „prvi pot ga slišim v življenju.“

„Ko je moja mati trpela ob mojem rojstvu, prihajali so sosedje povpraševati k vratim: „Jej, je li hčer ali sina dal Bog?“ Odgovarjali so jim: „Šindi-gjururcez (kmalu izveste).“ In zaradi tega dali so mi to ime.“

Sedaj je on prijel saaz in zapél:

„V halafskem mestu pil sem misirsko vino in Bog mi je dal peroti in v treh dneh priletel sem sémkaj.“

Kuršud-bega brat, slaboumnež, je pograbil kinžal in zaklical: „Lažeš, kako je mogoče iz Halafa priti v treh dneh!“

„Zakaj me hočeš ubiti,“ rekel je Ašik. „Pevci zbirajo se iz vseh štirih vetrov na jeden kraj. Vas

samo za dvoje. Lepe jaslice postavijo v cerkvi „S. Maria in Ana coeli“ na Kapitolu. Tja jih grem vsako leto gledat, zlasti zato, ker tja pripeljejo matere svoje otroke, ki pred jaslicami deklamujejo pesmice na čast detetu Jezusu. Letos sem bil na sv. Štefana popoldne tam. Mnogo ljudi je bilo zbranih v cerkvi. Nisem se mogel načuditi, kako da morejo deklice, ki imajo komaj 5 let, tako lepo govoriti in tako gladko na pamet povedati pesmice, ki jih je doma mati naučila; vedó se pa, kakor kakšen velik; izvrstno posnemajo kretanje in gibanje izvežbanih govornikov; no, ljudje so jih pa tudi tako verno poslušali, kakor da bi jim govoril star govornik.

V cerkvi sv. Ignacija, kjer je pokopan sv. Alojzij, praznujejo tridnevno v zahvalo, da se je 300letnica tako sijajno praznovala. Včeraj na sprehodu smo mimogrede malo stopili noter. Grob je lepo okrašen; na zidec pri altarju pa so zopet dejali albume, ki jih je v slavnostnih dneh mladina cele Evrope poslala v Rim. Iskal sem ljubljanskega, pa ga nisem mogel ugledati, pač pa sem videl Hrvatkega. — O priliki sem si ogledal vse albume, kar jih je došlo. Album, ki ga je poslala hrvatska mladina, odlikuje se mimo vseh, največ in najdragocenejši je; no, ljubljanski je bil tudi izmed najlepših. V ljubljanskem albumu sem prebral mnogo podpisov in vsako slko posebej pogledal. Jezuitskemu patru, ki nam je razkazoval albume, bilo je posebno všeči, da so se naši učenci in učenke sami podpisali. Nekega posebno nerodnega in nevrtnega „Janeza“ mi je dobročuden pater smeje pokazal: glejte, takega imena bode sv. Alojzij vesel. Mlademu piscu so se vse črke po robu postavile; rogovilaste so in krive, kakor drenova veja.

H koncu še nekaj o surovosti rimske poulične druhal: Ko sem šel včeraj iz cerkve sv. Ignacija domov, priletel mi je na javnem trgu debel kamen v glavo. To se mi je sedaj že v drugič dogodilo. Neki drugi Germanik je dobil pred dvema letoma kamen v glavo, da se mu je poedila kri. Rektor se je potem pritožil pri avstrijskem veleposlaništvu, pa kaj pomaga; redarja ob taki priliki ni nobenega nikjer. Pripetile so se tudi že hujše stvari.

Pred Božičem so nekateri izmed nas videli sv. očeta; pravijo, da so videti še krepki in zdravi.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 5. januarja.

(Mestna hranilnica ljubljanska) izplačuje že od dné 2. januarja 1892 do konca decembra 1891 narastle obresti vlog, in sicer vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoludné. Obresti, katere vlagatelji ne vzdignejo, smatrajo se za nove vloge, ne da bi treba bilo vložno knjižico produkovati, in se obrestujejo od 1. januarja t. l. naprej. Ni tedaj treba vlagateljem še le zahtevati, da se obresti kapitalu pripišejo, stori to temveč hranilnica brez vsacega poziva. — Vsakemu vlagatelju je pa seveda na prosto voljo dano, zahtevati, da se narastle obresti tudi v njegovi knjižici vpišejo, in nam ni treba omeniti, da se to zgodi brezplačno.

ne prosim ničesa, — verjemite ali ne verjemite.“

„Pusti ga, da nadaljuje“ — rekel je ženin in Ašik Kerib z nova zapoje.

„Jutranji namaz (molitev) opravil sem v Arzinjanski dolini, poldnevni v Arzerumu, pred solničnim zapadom molil sem v Karsu in večerni namaz opravil sem pa v Tiflisu. Alah dal mi je krila in priletel sem semkaj. Skoro bi bil žrtva belega konja. Skakal je hitro, kakor plesec na vrvi, z gore v dolino in iz doline na gore. Mevljan dal je Ašiku krila in pritekel je na svatbo Magul-Megeri.

Tedaj je Magul-Megeri spoznala glas njegov, vrgla je strup na jedno, kinžal pa na drugo stran.

„Kako si držala prisego“, reče jej prijateljica, „še to noč bodeš žena Koršud-bega?“

„Vi neste poznale, jaz sem pa poznala mili mi glas“, odgovorila je Magul-Négeri, vzela je škarje in prestigla zaveso. Ko je pogledala, je prav dobro spoznala svojega Ašik-Keriba, vzkliknila je in oklenila se mu okoli vratu. Koršud-bega brat je planil nanj s kinžalom in je oba hotel zaklati. Koršud-beg ga je zadržal rekši mu: „Pomiri se in vedi: Kar je zapisano človeku pri rojstvu, temu ne odide.“

Ko se je zopet zavedela, zarudela je Magul-Megeri od sramežljivosti, zakrila je obraz z rokama in skrila se za zaveso.

(Čitalnica ljubljanska.) Odbor se je v seji 4. dné t. m. tako-le konstituiral: Dr. vitez Bleiweis Karol, predsednik; dr. Gregorič Vinko, podpredsednik; Lah Evgen, tajnik in knjižničar; Pirc Karol, blagajnik. — Društvo priredi svojim članom v predpustnem času tri zabave, namreč: v soboto 16. januarja društveni večer z malim plesom; v ponedeljek 1. februarja: Vodnikov ples; v soboto 20. februarja: društveni večer z malim plesom. — Vse natančneje v vabilih, ki se bodo razposlala o svojem času društvenikom.

(Rudarski štrajk) v Zagorju, Trbovljah, Hrastniku in Ostrem še ni končan. Doslej še ni bilo neredov, danes zjutraj se je zopet pol stotnije domačega pošpolka odpeljalo v Zagorje.

(Osuševanje ljubljanskega barja.) Od kranjskega deželnega zbora sklenjeni, postavni načrt o osuševanju ljubljanskega barja ni dobil najvišjega potrjenja, ker se v načrtu zahteva polovica državne pomoči v znesku 689.300 gld., ta pa bi se mogla dovoliti le iz melioracijskega zaklada. Poljedelsko ministerstvo pa je naročilo svojim organom, da izdelajo načrte o vrejenju vodâ, ki se stekajo v ljubljansko barje. Ti načrti bodo v kratkem predloženi deželnemu odboru.

(V Marijanišču) se bo tudi jutri ponovila s splošno pohvalo sprejeta spevoigra „Sveta Elizabeta.“ Začetek ob 5. uri zvečer.

(Letošnja zima.) Minolo poletje so prorokovali vremenski proroki, da bo prijetna jesen in zima skoro brez snega. In res doslej ni bilo mnogo mraza in nič snega, le najvišjih gorenjskih planin vrhovi so imeli bele klobuke. Danes pa smo vstali na belo, in mirno sneži že ves dan.

(Telovadno društvo „Sokol“) v Ljubljani vabi svoje člane k rednemu občenemu zboru, ki bo danes zvečer ob 8. uri v steklenem salonu čitalniške restavracije po običajnem dnevnem redu.

(Slovensko gledališče.) Jutri se bo predstavljala komična opereta „Mesečnica,“ v začetku pa veseloigra „Popolna žena.“

(Popravek) V včerajšnji notici o zadnji gledališki predstavi naj se čita z „maskama“ in ne „naskokoma“.

(Pobalistvo) Iz Celovca se nam poroča: Nепrestano in dosledno hujskanje in ščuvanje tukajšnjih listov zoper slovenske rodoljube, zlasti zoper Kranjce, posebno sedaj okoli novega leta, ko jim gré za nabero naročnikov, začelo je že roditi svoj sad. Tukajšnji pobalini in barabe začeli so menda posnemâje svoje tovariše v Opavi, Liberici, Celju itd., napadati slovenske domoljube. Najprej je ta „čast doletela“ gosp. Vek. Legata, delovodjo Mohorjeve tiskarne, ki je našel v jutru dné 28. decembra m. l. v svojem stanovanju v prvem nadstropji hiše Mohorjeve družbe okna pobita; kamenje ležalo je v izbi. Razven pobitih šip se to pot sicer ni zgodila nobena nesreča, a lahko bi se bili tudi poškodovali ljudje, spéči v postranski sobi!

(Koroški črkostavci) združeni v tiskarskem društvu za Koroško sklenili so na svojem shodu dné 19. decembra m. l. nov tarif ter ga na novega leta

„Sedaj je jasno, da si Ašik Kerib“, rekel je ženin.

„Povej nam, kako si mogel v tako kratkem času prepotovati tako daljavo.“

„V dokaz resnice“, odgovoril je Ašik, „sablja moja preseka kamen. Če lažem, naj bodem tanši kakor las. Pa še bolje, pripeljite mi slepo žensko, ki že sedem let ni videla belega dne in jaz jej povrnem vid.“

Sestra Ašik-Keriba je stala v veži in slišala tako govorjenje. Tekla je po svojo mater.

„Mamica!“ zaklicala je, „to je res moj brat in tvoj sin, Ašik-Kerib!“

Prijela jo je za roko in jo peljala na svatbo. Sedaj je Ašik vzel malo prsti iz prsnega žepa, razmočil jo v vodi in pomazal ž njo materi oči rekši: „Vsi ljudje vedite, kako mogočen in velik je Haderiljaz.“ In mati je izpregledala. Sedaj ni nikdo več dvomil, da je to Ašik-Kerib in Koršud-beg odstopil mu je brez ugovora lepo Magul-Megeri.

Tedaj mu je rekel Ašik-Kerib: „Poslušaj, Koršud-beg, potolažiti te hočem. Sestra moja ni grša od tvoje prejšnje neveste. Jaz sem bogat in ona ne bode imela nič manj zlata in srebra. Vzemi jo in bodi srečen ž njo, kakor bodem jaz z drago Magul-Megeri.“

dan predložili lastnikom tiskarn. Poleg mnogo drugih zahtev želijo, naj se odslej plačuje stavcem od 1000 črk 8 kr. več za navadni stavek (nemškega jezika), za tuje jezike pa še posebej 3 kr. več. Med „tuje“ jezike štejejo tudi slovensščino, tako da je po teh pretiranih zahtevah najbolj prizadeta tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu. Ze zdaj se tam stavci plačujejo tako ugodno, kakor v nobeni drugi celovski tiskarni, zato je pa čisto nemogoče, da bi Mohorjeva tiskarna sprejela nov tarif v sedanjí sestavi, ker bi bila s tem kot slovenska tiskarna prisiljena plačevati po 3 kr. od 1000 črk več, nego bi plačevale druge nemške tiskarne.

(Priziv) na vis. c. kr. ministerstvo notranjih zadev vložilo je načelníštvo podružnice sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico na Koroškem zaradi povsem neugodne rešitve pritožbe, ki jo je vložila omenjena podružnica zoper okrajno glavarstvo beljaško.

(Popotnikov koledar za slovenske učitelje) za leto 1892. je te dni izšel, izdal in vredil ga je M. Nerat, tiskal in založil pa Dragotin Hribar v Celju. Koledar obsega popolni imenik šol. oblastev, učiteljišč, ljudskih šol in učit. osoba v slovenskih pokrajinah. Cena lično vezanemu izvodu je 1 gld. 35 kr.

(V odbor „Narodne čitalnice“ v Kamniku) za leto 1892 izvoljeni so naslednji gospodje: Predsednik Josip Močnik; podpredsednik dr. Julij Dereani; blagajnik Alojzij Podboj; tajnik Vekosl. Benkovič; odborniki: Jože Barč, Fran Flerin, Janko Grašek, Matija Koželj, Ljudevit Stiasny.

(Iz Št. Jakoba v Rožni dolini na Koroškem) se nam piše: Dne 21. decembra m. l. bil je tukaj županom izvoljen naš občesposlovani dosedanji načelnik krajnega šolskega sveta, g. France Kobentar, ki se je v jeseni minolega leta udeležil tudi deputacije koroških Slovencev na Dunaj. Ravno zbog tega pa so neke merodajne osebe iz Beljaka, kakor znani Zimek z Rožeci, napele vse moči, da bi slovenskim Šentjakobčanom vsilile nemškutarski občinski odbor. Toda prav sijajno so nasprotniki porzeli, in kakor je vrli „Slovenec“ svoječasno poročal, zmagali smo katoliški Slovenci v vseh treh volilnih razredih. V znak hvaležnosti za njegovo vzorno in neutrudljivo delavnost za našo pravično stvar izvolil je novi občinski odbor g. Kobentarija županom. To pa sevé precej mrzi našim narodnim nasprotnikom, ki bi nas narodne Slovence požrli najrajši v žlici neslanega kropa, in zato so po svojih listih jali udrihati po nas Šentjakobčanih, zlasti pa po novoizvoljenem g. županu. — Tudi naša slovenska šola, ki smo si jo priborili z vztrajnostjo po trinajstlesni hudi borbi, je tem ljudem trn v peti in zato skušajo z raznimi starimi lažmi begati ljudstvo, češ, da kmetje sami ne marajo slovenske šole. One modre (?) in resnicoljubne (?) „gospode“, ki trosijo take laži in budalosti med svet, bi le povabili, naj se na licu mesta prepričajo o velikem veselju, da se je nam vkljub tolikim oviram vsaj enkrat posrečilo, dobiti slovensko šolo za našo slovensko dečo. — V ostalem bi pa naše „ljubeznjive“ nemčurje, ki se ob vsaki priliki vtikajo po nepotrebnem v naše razmere, prijateljsko opozarjali, naj nas pusté, ako se nočejo še parkrat opeči. Da se jim zavedni Šentjakobčani z lepa nikdar ne bodo podali, o tem sme vsa laži-liberalna klika biti uverjena!

(Koroški nemčursko-liberalni „bauernbund“, kojemu je glavni namen germanizacija in da trosi nemčursko-laži-liberalne nazore med slovensko ljudstvo, zboroval je dné 28. m. m. da Rudi blizo Velikoveca. Tudi ta zbor pokazal je na novo, da „bauernbundarjem“ nikar ni do tega, da bi res mogli kmetškemu stanú, marveč samo le za to, da begajo slovensko ljudstvo ter ga ščuvajo zoper slovensko duhovščino in sploh zoper vsacega, kdor noče vladajoči klikli na ljubo zatajiti svoje narodne zavesti. Tudi na omenjenem shodu se je jedino le hnjskalo in to s starimi že stokrat ovrženimi lažmi in puhlimi frazami. Obadva glavna govornika, drž. poslanec Kirschner, ki je govoril o delovanju drž. zbora, kakor dež. poslanec Plavec, vezala sta le otrobe. In taki ljudje se imenujejo „Fortschrittsmänner!“ Lepo se zahvaljujemo za tak „napredek“, ki se hoče vsiljevati koroškim Slovincem! Res čudna je luč. nemškega talmi-liberalizma, ki je dné 28. decembra brlela na Rudi! — Brenkalo se je ob tej priliki po znanih strunah: „deželni mir“, „kranjski agitatorji“, „bindiški hujskači“, itd. itd., katere stereotipne „schlagerje“ je pogreval vsak govornik. Novega zvedeli so zborovalci na Rudi bore malo, kajti vse, kar

si tam slišal v raznih tonih, moreš dan na dan brati v vodenih člankih tukajšnjih „naprednih“ nemških časnikov. Posebno so se vsi govorniki, v svoji „sveti“ navdušenosti za blagor (?) kmetskega stanu ogrevali za osemletno, nemškutarsko-brezversko šolo. — Kar je še posebej značilno za naše razmere: vsi zbrani nemškutarji čutili so se oni dan na Rudi kot pristne Slovence in v imenu koroških Slovencev (!!) skovali so tri famozne resolucije gg. ministru Gauču, dež. predsedniku Schmidt-Zabierowu in drž. posl. Ghonu. — Ker je tá „bauernbundarski“ shod posebno podučljiv za naše razmere, ker so se tam razkrile težnje in nakane narodnih naših nasprotnikov, ki so pokazali s kakšnim orožjem in iz katerih namenov se dela nasproti koroškim Slovincem, izpregovorili bomo o tem shodu v kratkem obširneje. —

(Umrli) je minoli četrtek na Malem Lošnju ruski polkovnik knez Jazikov. Truplo so prepeljali v Vilno.

Raznoterosti.

— Drexlov zavod v Filadelfiji. Dué 17. decembra l. l. o otvorili v Filadelfiji v Ameriki visoko šolo za umetnost, znanost in obrtnijo, katero je ustanovil Anton Drexel. Novi zavod ima lepo poslopje, ki je stalo nad dva milijona dolarjev in je v njem prostora za 1000 dijakov in dijakinj. Otvorilni govor je imel mr. Chauncey M. Depew. Predsednik temu zavodu je znan pedagog dr. James Mac Alister. Drexel je rojen na Predarelskem. Kot mlad rokodelcec se je preselil v Ameriko, kjer je strašno obogatel. V njegovi vili je umrl bivši predsednik Zedinjenih držav, general Grant.

— Poslanec — goljuf. Član angleškega parlamenta, Hastings, pride pred sodišče, ker je poneveril pri nekem zavodu 15.000 funtov šterlinge.

Telegrami.

Budimpešta, 4. januarija. Rumunski kralj Karol in prestolonaslednik sta se zvečer pripeljala; na kolodvoru sta ju pozdravila cesar in nadvojvoda Evgen.

Budimpešta, 5. januarija. Prestolni govor, s katerim se je dopoldne razpustil državni zbor, konstatuje povoljne prijateljske razmere z vsemi vlastmi brez razločka. Naglašja, da zveze dajo jamstvo, da se ohrani mir in odstranijo nevarnosti, katere preté evropskemu političnemu položaju. Varnost lastnih interesov zahteva primerni razvoj brambene sile, ki vsled modrosti postavodaje vedno napreduje. Trgovske pogodbe bodo utrdile politično zvezo z dvema sosednima državama, kar ugaja občni mirovni želji, z njimi se je napravila nekaka stalnost v trgovskih razmerah v Srednji Evropi. S sosedi na jugu in jugo-vzhodu začne se kmalu pogajanja o trgovskih pogodbah, pri čemer z naše strani ne bode nedostajalo dobre volje, da se tudi tukaj napravijo trajne trgovske razmere. Prestolni govor omenja, da se je napravilo ravnotežje v državnem gospodarstvu in da je potrebno, da se to ravnotežje tudi dalje ohrani. Naloga novemu parlamentu bode, izvesti reformo uprave in zboljšati pravosodje. Državni zbor se je razpustil, ker se želi, da državni zbor čimprej je mogoče z vso mirnostjo in brez pretrganja začne in dovrši obravnave o nameravanih reformah. Prestolni govor je bil z zadovoljstvom vsprejet in cesarja so pri prihodu in odhodu burno pozdravljali.

London, 4. januarija. Liverpoolska ladija „Childwell“ se je pri Vlissingenu zadela ob neki parnik in potopila; 15 oseb je utonilo.

Tuji.

3. januarija.

Pri **Matiču**: Kačulan; Rauman, trgovec, z Dunaja. — Mitter iz Idrije. — Zavadla, gim. profesor, iz Celja.

Pri **Sonu**: Jenič iz Novega Mesta. — Stupica in in Schmitt iz Ljubljane. — Ogrinz, sod. pristav, iz Sevnice. — Reissig, inženir, iz Beljaka.

Pri **Južnem kolodvoru**: Fargidini iz Italije. — Ressenner, odgojiteljca, iz Trsta.

Pri **avstrijskem caru**: Treuherz, gledališki igralec, iz Ljubljane.

Pri **davarskem dvoru**: Oberrauter iz Paterniona. — Tombacher iz Ljubljane.

Umrli so:

1. januarja Ivan Smole, ševljarjev sin, 1½ leta, Opekarska cesta 9, morbilli. — Anton Lavrin, delavčev sin, 7 mesecev, Reber št. 4, jetika. — Franc Müller, pisarjev sin, 17 mesecev, Poljske ulice 38, morbilli. — Matija Jarc, kajzarjev sin, 5 let, Črna Vas 51, bronhitis capill. — Jurij Gangl, prisiljenec, 54 let, Poljanski nasip 50, pljučnica. — Angela Mehle, konduktarjeva hči, 7 mesecev, Dunajska cesta 21, ošpice. — Jožef Škerjanc, delavčev sin, 10 mesecev Hrenove ulice 20, ošpice.

2. januarja Viktor Soršak, krojačev sin, 3 mesece, Dunajska cesta 38, Catarrh. intest. — Miklavž Ferlič, kontrolorjev sin, 5 let, Emonska cesta 5, ošpice. — Magdalena Anžič, bajtarjeva žena, 32 let, Illova 40, jetika. — Pavel Bezec, delavčev sin, 1½ leta, Opekarska cesta 8, ošpice.

3. januarja Vincenc Marinko, krčmarjev sin, 3 mesece, Stari trg 19, ošpice. — Andrej Breskvar, posestnikov sin, 5 let, Krakovske ulice 25, ošpice.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur
	opazovanja	krakomera v uru	topimera po Celziju		
7. u. jut.	739.7	-0.8	sl. vzh.	oblačno	0.00
8. u. pop.	737.0	2.0	"	jasno	
9. u. zveč.	736.1	-2.6	"	"	

Srednja temperatura 2.7°, za 5-6° nad normalom

Tužnim sreem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je

Anton Kobi,

posestnik v Borovnici,

včeraj ob ½. 2. uri popoldne v 58. letu svoje starosti po kratki in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Truplo predrazega ranjcega bode jutri 6. t. m. popoldne ob 4. uri pri župnijski cerkvi blagoslovljeno ter na ondodnem pokopališču položeno k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župnijski cerkvi.

Drazega ranjcega priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V Borovnici, dne 5. jan. 1892.

12) 1 Žalujoči ostali.

Organist

iz cecilijanske šole z dobrimi spričevali išče službe, katero bi rad takoj nastopil.

Več se izve pri upravnistvu. (1) 3-3

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse **zobne operacije** in **zobna plombovanja**

A. PAICHEL,

(11) 2 zobozdravnik (7)
pri Hradeckega mostu I. nadstr.

Sv. Alojzij Gonzaga

ali (1482) 30-26

devetdnevna, oziroma šestnedeljna pobožnost v spomin blažene smrti sv. Alojzija.

Spisal Jan. Smrekar,
katehet ljudskih šol v Ljubljani.

Cena v usnji z zlato obrezo 80 kr., v platnu vez. 60 kr.

Dobiva se v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani.

Naznanilo otvoritve jermenarske in sedlarske obrti.

Slavnemu občinstvu ljubljanskemu, mestni gospodi, gg. izvoščkom in spošt. posestnikom z dežele usojam si uljudno naznaniti, da sem z današnjim dnevom otvoril na

sv. Petra cesti št. 34

jermenarski in sedlarski obrt.

Izdelujem vsakovrstno konjsko uprežno in opravo za ježo, jermene za stroje na par, kovčke itd., sploh vsa v jermenarsko stroko vstevajoča se dela iz trpežne tvarine in solidno. Vsakovrstne poprave in prenavljanja izvršujem točno in po mogoče nizki ceni.

V obila naročila se priporoča (1483) 10-6

Franc Velkavrh,
jermenar in sedlar, sv. Petra cesta 34 v Ljubljani.

Kalan: POVESTI,

slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

II. zvezek

izšel je ravno kar ter se dobiva v „Katol. Bukvarni“ in Tiskarni komad po 20 kr.

Prvega zvezka je še nekaj izvodov v zalogi.

Primerno darilce.

G. Raimund Vidmar

iz Ljubljane ni v naši službi in nima pravice za nas zavarovalnih ponudb še manj pa denar za naš račun vsprejemati. (9) 1

Avstrijski Feniks na Dunaju.

Glavni zastop v Ljubljani.

!Svoji k svojim!

Priznano najboljše in najcenejše

čebelno-voščene sveče

priporoča

Oroslav Dolenc

v Ljubljani.

8 (10-1)

!Svoji k svojim!

ČEBELNO-VOŠČENE SVEČE

prodaja in razpošilja **PAVEL SEEMANN** v Ljubljani.

Gosp. lekarničarju Piccoli-ju v Ljubljani.

Podpisane potrjujeva s tem, da Vi že **18 let** dobivate **marsalsko vino** iz naših kletij in sicer vedno najboljše. Pooblašča Vas, da smete to pismo priobčiti, da se potrdi resnica, in znamujeva se z velespoštovanjem

(1315) 10-6

J. & V. Florio.

V Palermu (v Italiji) decembra meseca 1891.

Prešernov trg **J. Kapsch** Prešernov trg **juvelir v Ljubljani juvelir**

si usoja slavn. občinstvu in častitim svojim odjemateljem naznaniti, da je svojo **novourejeno**

trgovino z zlatimi, juvelnimi (biser-nimi) in srebrnimi izdelki

premestil v lastno hišo na Prešernovem Trgu.

Ob jednem izrekam najtoplejšo zahvalo za dosedaj v obilici mi izkazano naklonjenost ter se priporočam v nadaljina prav mnogo-brojna naročila. Zatrjuje **točno, najfinejšo izvršbo in primerno pošteno ceno.**

Cenj. odjemateljem voščim srečno, veselo novo leto!

Velespoštovanjem

1528 (3-3)

J. Kapsch, juvelir.

Andr. Druškovič,

trgovec z železnino,

Mestni trg 10, **LJUBLJANA**, Mestni trg 10,
priporoča svojo bogato zalogo

štedilnikov, nagrobnih križev, kuhinjskega in vsakovrstnega poljedelskega orodja, kovanje za okna in vrata, cementa itd., sploh vsega v to stroko spadajočega blaga.

10 (2)

Fine vodne žage in pile,

za kojih dobroto se jamči, po najnižji ceni.

Naznanilo in priporočilo.

Usojam si slavnemu p. n. občinstvu v mestih in na deželi, zlasti prečast. duhovščini javiti, da sem z dnem **1. januarja** letos prevzel kupnim potom od gospé **A. Geba** pod trdko

J. Geba v Slonovih ulicah

že mnogo let poslujoči

urarski obrt.

Ob tej priliki priporočam se v obila naročila **najraznovrstnejših ur** in drugih v **urarski obrt vstevajočih se predmetov**. Mnogoletno praktično delovanje v stroki urarski je dovoljni porok za točno, solidno izvršitev in nizko ceno. Vedno imam v zalogi v največji izbiri **zlate in srebrne žepne ure, stenske in ure budilnice, ure s stolom itd. itd.** Tudi najrazličnejše **zlate in srebrne verižice** so cenjenim kupovalcem po različnih nizkih cenah na razpolago.

Dosedanji svoj **urarski obrt v Trbovljah** nadaljeval bodem kot filijalo.

Velespoštovanjem

7 (10-1)

France Čuden.

Sveži pustni krofi

dobivajo se od srede 6. t. m. naprej **vsaki dan** pri

Jakobu Zalazniku

na Starem trgu št. 21.

5 (3-2)

Velečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom priporočam podpisana svojo izborna zalogo **mnogovrstnega blaga za vsakoršno**

cerkveno obleko

dalje krasno in trpežno izdelane

mašne plašče, pluvijale dalmatike, in bandera, zastave, baldahine in banderčke pred sv. R. Telesom.

Razno blago za **cerkveno perilo** istotako že izgotovljeno, kakor: **albe, koretije, korporale** in raznovrstne **rutice** imam vedno v veliki izbiri v zalogi.

Naročila na **vozenje** izvršujem točno ter preskrbim **zameno, popravo in prenovljenje starega cerkvenega orodja.**

V zalogi imam tudi **pasarske cerkvene izdelke**, n. pr.:

monštrance, svetilnice, križe, svečnike, kelihe, léstence itd.

ter izvršim naročila pošteno, točno in primerno mogoče nizkej ceni.

Velespoštovanjem

(10-1) 6

Ana Hofbauer v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dne 5. januarija.

Papirna renta 5%, 16% davka	93 gld. 20 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	92 " 85 "
Zlata renta 4%, davka prosta	110 " 50 "
Papirna renta 5%, davka prosta	102 " 60 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1014 " — "
Kred. tne akcije, 160 gld.	292 " 75 "
London, 10 funtov strl.	117 " 90 "
Napoleonor (20 fr.)	9 " 35 "
Cesarski cekini	5 " 50 "
Nemških mark 100	57 " 92 1/2 "

Dne 4. januarija.

Ogerska zlata renta 4%	107 gld. 25 kr.
Ogerska papirna renta 5%	102 " — "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	135 " 25 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	148 " — "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	179 " 75 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 " 15 "
Zastavna pisma	4 1/2 % 100 " — "
Kreditne srečke, 100 gld.	— " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	63 " — "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	23 gld. — kr
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	17 " — "
Rudolfove srečke, 10 gld.	20 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	63 " — "
Windischgrazove srečke, 20 gld.	— " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	158 " 20 "
Akcije Ferdinandove sav. želez. 1000 gl. st. v.	2827 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	84 " 25 "
Papirni rubelj	1 " 15 1/2 "
Laških lir 100	45 " 75 "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju,

I., Wollzeile štev. 10.

Najkulantnejše se **kupujejo in prodajajo** v kursnem listu navedeni **vrednostni papirji, srečke, valute in devize.**

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje **glavnice** priporočamo:

4% galske propinacijske zadolžnice,
4 1/2% zastavna pisma peštanske ogerske komercijonalne banke,
4 1/2% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila **avstro-ogerska banka** in podružnice njene.

50.000 goldinarjev

se dobi z

ogersko hipotečno promeso

à gld. 1 1/2 in 50 kr. kolek.

Žrebanje dne 15. januarija.